

טיב הקהילה

יז"ל ע"י קהלת שנתנו נבית ד' אויף אידיש

משפחת מיטלר ורובנו הרה"צ
הרב זצלה"ל ר' יצחק רובינאוויטש שליט"א

כי תבא
כי אלו תשפ"ה

זמן הדלקת הנרות ומצו"ש

ה'רנ"ג	6:13
מבצ"ש"ק	7:25
ר"ת	8:05

סוף זמן קריאת שמע והפלה

סוף זמן א	8:42	סו"ת א	10:00
סוף זמן ב	9:26	סו"ת ב	10:29

לתי מס: קנ"א שנה 3

טיב

המערכת

ולקחת מראשית

הרה"ק רבי לוי יצחק בראדישויבער זי"ל האט אמאל ביים דאווענען שחרית פארפעלט די ברכה שלא עשני נו"י. נאכן דאווענען, האבן אים זייגע תלמידים געפרענט פארוואס ער האט פארעלט אט די ברכה. האט ער זיי געענטפערט: מיין איר דען אז איך האב געווארט פאר אייך? די ברכה האב איך שוין געמאכט עטליכע שעה פרייע, ווייל גלייך ווען איך האב איך זיך אויפגעכאפט פון שלאף האב איך געטראכט צו זיך איבער די געוואלדיגע חסד וואס דער באשעפער האט געטון מיט מיר, אז ער האט מיר געמאכט אז איך און נישט קיין נוי, און פון גרויס שמחה האב איך נישט געקענט ווארטן ביזן דאווענען. נאר איך האב גלייך אויפגעשרינגען און געמאכט גלייך די ברכה מיט גרויס שמחה 'שלא עשני נו"י'.

די תורה באפעלט אונז 'ולקחת מראשית כל פרי האדמה, אויז ווי רש"י אז מפרש 'אדם יודד לתוך שדהו ורואה תאנה שבפרת כורך עליה גמי לטקן, ואומר רבי: זה בבורים, און דערנאך זאל ער נעמען דעם פרויכט און עס ברענגען מיט כבוד קיין ירושלים. פארוואס דארף מען דווקא ברענגען דער ערשטער פרי? און אויב עס וועט זיין דער צווייטער אדער דריטער פרויכט, איז וואס?

אט די פראגע דערמאנט אונז א חשוב'ער איד וועלכער האט זייער ליב אריינגענומען געסט, און ער האט באפוילן זיין הויגעניג אז מען זאל דערלאנגען די פארציעס פאר די געסט, נאך איידער מען דערלאנגט די עסן פאר אים און פאר די אנדערע משפחה מיטגלידער. ווען מען האט אים געפרעגט פארוואס ער פירט זיך אויז, האט ער געענטפערט אז דאס איז כדי די געסט זאלן זען אז מען איז זיי סובב, ווייל אייבי וועט מען צום ערשט דערלאנגען פארן בעל הבית און דערנאך פאר די געסט. קענען זיי טראכטן אז זיי באקומען נאר דאס וואס איז געבליבן נאך אים, אבער ווען זיי באקומען ערשט וועלן זיי זען און פארשטיין אז מען איז זיי סובב.

ביי אידן איז דא א גרויסן חשיבות פאר יעדער זאך וואס איז דער ערשטער - ראש חודש, ראש השנה, עשרה ראשונים א.א.וו. דאס איז נישט אומזיסט - ווייל עס איז דא א גרויסן חשיבות פאר די ערשטע אויז ווי ווען עס קומט פאר א חתונה זענען די נאר גאנצע קרובים די ערשטע אנצוקומען, און דערנאך קומען אן די וועלכע זענען ווייטערע קרובים ווייל ווי געטער מען אים קומט מען אן פרייע, אויז ווי די הייליגע חלל זאגן 'יחיים מקדימים למצות'. יעצט, ווען מיר שטייען נאנט צום 'ראש', צום אנהייב פונעם נייעם יאר, איז דאדיא אז מיר זאלן זיין 'ראש' - די ערשטע פאר יעדער דבר שבקדושה צי עס איז אנצוקומען געווישן די עשרה ראשונים ביים דאווענען, אויז ווי סודרין ורובני שלימ"א זאגט געבונג (אויז ווי מיר האבן געברענגט פאריגע וואך) אויז ווי סודרין ורובני שלימ"א זאגט געבונג (אויז ווי מיר האבן שטייט אויף אינדערפיל, ליינט מען קריאת שמע, אפילו אויב עס איז נאך דא אסאך צייט ביזן 'סוף זמן', ווייל ווער עס איז גאט - ווארט נישט ביזן לעצטן רגע.

(עפי' שיחה פרשת כי תבא השט"ט)

טיב

הפרשה

ולקחת בטנא

די לימוד לדורות פון די מצות 'ביכורים'
אין די וואכענדיגע סדרה לערנען מיר איבער די מצוה פון ביכורים אז הקב"ה באפעלט פאר א איד אז ווען די ערשטע פרויכט פון זיין פעלד ווערט געצייטונג, זאל ער עס ברענגען פאר הקב"ה אין בית המקדש און מקריב זיין פאר א קרבן.

ווען מען לערנט די פרשה פון ביכורים און מען משלט זיך אויס ווי אזוי דער פעלד ארבעטער פולט און א קארב מיט פרויכט ארויפצוגיין קיין ירושלים עדיק און עס מקריב זיין פאר הקב"ה באקומט מען די איינדאך אז די מצוה איז אן אור אלטע מצוה עס געהער צו די פאראנגענע, צו די צייטן ווען כלל ישראל איז געווען אין ירושלים עדיק, און די אלטע היים און דער בית המקדש איז געשטאנען על תילה.

די מצוה קען מען נישט מקיים זיין היינטיגע צייטן, אבער די לימודים פון די מצוה איז א שייך היינטיגע צייטן.

עטליכע לימודים וואס איז אונז פאר יעדן מענטש - לערנט מען ארויס פון די מצוה ביכורים.

אין מצוה איז די חשיבות פון יעדן קליינטיקע, צו צווייטע נושא איז די חשיבות פון דער 'אמהיב' - די התלה פון יעדער זאך.

ווען מען איז זיך מוהבין אין די מצוה, זעט מען אז הקב"ה האט געהייסן אז מען זאל אראפנעמען אן אייגעלעך פרויכט פון א גאנצער ביים. מען ווערט דא פון א פרויכטיגער ביים וואס גייט ארויסגעבן צווייטער פרויכט און אלעס וואס הקב"ה בעט אז איין עפל איין קליינע עפל.

דער איד קען טראכטן צו זיך: וואספארא ווערט האט עס? עס איז דא אין קליינע עפלה אז מען וויל ברענגען א מתנה פאר הקב"ה קען מען נישט ברענגען אונטער הונדערט עפעלעך, א נישט איז עס ווי ס'מאכט חוק פון הקב"ה. אבער דייקא דאס וויל די תורה לערנען אז אן קליינטיק איך אויך עפעס אז מען קען מקיים זיין די מצוה פון הכרת הטוב אויך מיט קליינטיקייט, אז עס דארף נישט זיין קיין גרויסע זאכן.

דער דערהער איז יסוד החסדות אין אידישקייט. איינס פון די גענעראלע טיטלען וואס דער יצר הרע נוצט צו באזיגן א מענטש איז דער יסוד אז ער זאל אוועקמאכן קליינטיקייטן און זיי נישט מחשיב.

דער יצר הרע וועלכע קען נט דער גענוי פון דער מענטש ווייסט אויך אז ער קען נישט קומען צו א

מען קען הערן שפועס'ן און דרוש
פון מורנו ורובנו שליט"א - אין א עקסטערע נופער
אידיש: 073-2951321 | לשה"ק: 073-2951320

טיב
ההודעות

לר' חנוכה רובינאוויטש זצ"ל ור' יצחק רובינאוויטש זצ"ל

די גמרא זאגט אין מסכת ברכות (ו. א) "אמר רבי אבהו בר בר אבא אמר רבי יצחק מנין שהתפללו עזו הם לישיראל דכתיב וירא כל עמי הארץ כי שם ה נקרא עלץ וירא סוף, ותניא רבי אליעזר הגדול אומר, אלו תפלין שבראש."

>>>

הגאון הגדול רבי שמואל הויטער זצ"ל, פון די גדולי ירושלים מחבר פונעם אוונדערליכן ספר "מצות הבשחור", איז ל"ע קראנק געווארן און פארלענד מיטן 'לוקיסלע' קרענק וועלכע האט באטראפן זיין בלוט. אין יענע צייטן האט מען נאכנישט געוואוסט וויאזוי זיך צו פארמעסטן מיט אט די מחלה און די גאטקרויס האבן כמעט נישט געוואוסט וויאזוי דאס צו טראגנדיגן און אים אויסהילן.

ווען די קרענק האט זיך געשטארקט, און מען האט שוין נישט געהאט קיין שום מעגליכקייט אים צו העלפן פון שפיטאל, האט מען אים אויפגעשיקט. דעמאלטס האבן אים זוכה געווען אים צו באזוכן ביי אים אינדערמיט און מקיים זיין ביי אים די מצוה פון "ביקור חולים בדרוהו", און דאס איז געווען דריי טאג איידער זיין שפירט.

ווען אים בן אנגעקומען לביתו נאה קודש האט זיך זייער געפרייט צו מיר. ער האט דעמאלטס אויפגעזען זייער שלעכט, ר' רחם דאס נאגענע בלוט סיסטעם פון זיין קרופער איז געווען אפגעקומען פון זיין שטרעק סחלה ל"ע וועלכע האט עס פארשמוצט ביז עס איז געווען געווארן רחמנא בליל. ער האט דעמאלטס געליטן שווערע און ביטערע יסורים, און אלע ילידן פון זיין קרופער, און טראגעדיע האט ער זיך געשטארקט איבער זיינע ווייטאגן און האט מיר געפאטענט מיט א ליכטיגן געזיכט, און געטרעדט צו ערפרייכען.

פלוצלונג האט ער זיך געוואנדן צו מיר און געזאגט: "גמליאל! האט נישט לייגן תפילין! אים האב נישט שוין האלב זיין אונטן, סאךא שפעטער ווי ווין אונטערנאגן און מיר האבן שוין געהאלטן לאמא נאכן דאווענען מעריב - גום מיר ווייסן דאך אז 'לילה לא זמן תפילין' - עיב און ערשט האב אים געטראכט, צוליב די טרויער סורים און די שווערע קרענק האט זיך שוין דער צומיד געטומלט צווישן טאג און נאכט... זיך זעט אים אבער אויפגעכאפט מיטן מחשבות פון געשפירט מין וואונדער. ער האט דערנעבן געשטימלט צו מיר און ס'האט געזיכט, שטייכל אט די געזאגט: "אויסאויסטיסט נישט? אט די שווערע קרענקלע יסורים ל"ע דאך אים מיר אויז ווי די הייליגע תפילין! ער האט אויפגערייבן זיין אויגן צום הימל, און ערקלערט: 'ווען א אידי ליידיט יסורים און ווייטאגן און ער געמט עס אין אן שוויגעניש און מיט ליבשאפט, און בשעת מעשה ווען אלעס איז פארווייטאגט און פארביטערט, געדענקט ער גוט דאס וואס עס געשייט אין פסוק ורבי'ת ת ה' וידעית עם לבבך כי אשרי יחס אית בנו ה אלקים מוסר'."

און אזוי ווי דער הייליגער רבני בחיי שרייבט דארט: "כדי שיהיה וחק מוסר, ותגדל נפשך בסדה הבשחור, כדאי עיקר דמיון עך" - קומט דאך אט די ווען אט די יסורים האבן אים צוגעברענגט אז זיך געדענקען

וירא כל עמי הארץ כי שם ה נקרא עלץ!

דעם אויבערשטן, און מקבל זיין אויף זיך עול מלכותו ויהודו! איז עס דאך ממש אזוי ווי דאס מקיים זיין די מצוה פון תפילין, אין יעדן רגע וואס מען איז מקבל אויף זיך די יסורים בהנהגה!

אויך בין ארויסגעגאנגען פון זיין הויז אינגאנצן פארוואונדערט און ערשטורניג צוערנדיג אועלכע וואונדערליכע און שטארקע מדרונוט.

עס איז שוין דורגעגאנגען צענדליגער יארן פון ווען די ארייבערדיגע מעשה איז פארעקומען, און אים דאך נאך אלץ נישט פארגעסן דעם געוואלדיגן מעשה! די אויפריכטיגע ווערטער פון רבי שמואל, וואס זענען געזאגט געווארן מיט די אויגן אויפגעהויבן צום הימל, קלינגען געקניגט אין מייע ארעיען!

דאס זענען די מענטשן וועלכע האבן אלעמאל געלעבט מיט א קלארע אנטדעקט אמת, זיינדיג דאך אונטן אינעם הייליגן באשעפער, און ער בייחטן אין הש"ה לעבט און זיי מיט א געוואלדיגע חיות.

אייער עס פון די טרויער רבנים און דעיקים אין ירושלים קראט דשופריא זאל ער זיין גענוגט און שטארק, איז נהוג אז ער שטייט אויף זייער פיר און קומט דאווענען פון תפילין, אזוי ווי דער מנהג אנשי ירושלים פון אייביג אן. די וועג פון זיין הויז צום בית המדרש שפאנט ער זייענדיג איינגעהילט אינעם טליה און באקרוינט מיט די תפילין, אזוי ווי עס ווערט געברענגט אין די פוסקים [א"ח סי' כ"ה ס"ב מש"ב סק"ח].

אין פריסראג, אקומענדיג נאנט צום פאר איינגאנג פונעם בית המדרש, האט ער געזען אים און אים א 'מיליטערישע מאסר', אזוי ווי עס פארטריט פון צייט צו צייט, און די אנפירער פונעם תפקיד'דין מיליטער טוען פלוצלונג באפעלן די סאלדאטן אז זיי דארפן אויפשטיין זייער פרי, און בלייבן שטענדיג אין ארויסאין אויף א 'מארש' בלייבן אונטן פריסראג - און דאס איז געווען א טרויער רופע פון יונגע סאלדאטן, וועלכע האבן געטראגן שווערע כלים און געווען, ער אזוי מיט האלב פארשלאפעט אויגען האבן זייערע געגענאלן זיך געמאכט שפאנען מיט שווערע איבונגען, דאך אפגדיג טראגן א 'בעל' איבער זייערע פלייצע און זיך און סאך און מען שלעגט א פארוואונדערט' א.ד.ג. און און אים שפאנענדיג טוישן זיך די סאלדאטן צווישן זיך. [זעט אויס אז זיי האבן זיך ארויסגעלאזט פונעם געוועזענעם 'שעלעך' לאנגע, ביים עק פונעם אונזלע געגענט, און זיך געטרייט איבער די שיינע נאסן פון ירושלים יער [הקדש].

פאר א רגע האט דער צדיק געטראכט כי זיך, אז ער וועט זיך שנעל איינגעלייטשן אינעם בית המדרש, און איידער די טרופע וועט אריבערזיין געבן אים כדי ער זאל זיך זען געבליבן פונעם פארטאפט, נישט פארשיינדיג וויאזוי א נאגענע טרופע

אויבערטראכט, האט ער זיך אביסל פארטייט אין דעם און באשלאסן צו בלייבן שטיין, ווען זיין הארץ ווערט פול מיט רחמנות איבער די פארבלאנדעשטען בידער. "פארוואס זאל אים זיך אוועקגלייטשן פון זיין? האט דער רב געטראכט צו זיך. "אדרבה! זאלן זיי אליין זען זען זייערע אויגן, וויאזוי עס זעט אויס א איד וועלכער הייבט אן זיין טאג אינעם פריסראג, מיטן דאווענען פארן הייליגן באשעפער, זייענדיג איינגעהילט מיטן טליה און באקרוינט מיט די תפילין. וואס דערזיין שרייט דאך דער פסוק אין די פרשה פון די וואך: "וירא כל עמי הארץ כי שם ה נקרא עלץ וו!"

דער רב איז טאקע דווקא געבליבן שטיין, פאר די פארוואונדערטע אויגן פון די סאלדאטן, ענטקת פונעם צווייטן ליידיג, וואס ביים אריבערזיין אין פארנט פון אים האבן זיי נישט געקענט באהאלטן זייער שווערונג און דאס אומפארשטענדליכע דארטשן פון די נשמה זעננדיג א צדיק וועלכער שטייט אויף פרי צום דאווענען, גענוג און טליה טון תפילין. דאס איז געווען גענוג אינטערעסאנט פאר זיי אינמיטן זייער לאטווייליגע פארטאפט שפאנדיג...

אויך דער רב פון זיין זייער האט נישט אראפגענומען זיין ליכטיגן בליק פון זיי, און אזוי שטייענדיג א קוקנדיג אויף זיי, אז זיין הארץ פול געווארן מיט רחמנות און ער איז געווארן זייער בארייטערט, מיט גרויס רחמנות איבער זיי, ווינען וועלכע זענען ליידיג פון רחמנות'דיגע אינהאלט, און פארברענגען זייערע טעג און יארן מיט פוסקטיישן. זיינע לויפן האט געשעפטיגע האריגעניע תפילות און חתונות צו אונזער טאטען און הימל אז ער זאל רחמנות האבן אויף די פארבלאנדעשטע קינדער. אזוי ווי אליהו הנביא זכור לטוב פליענט ממדר הרמים זיין צו צוריקברענגען אריבער קינדער בחשבונו צו אונזער טאטען און הימל, אזוי ווי עס ווערט געברענגט אין תנא דבי אבהו (וואס פ"ח) וזה לשון קדושי: "דבוננו של עולם בנך רמ בני בחונך בני חמ אברהם יצחק ויעקב עששו לך בצונך בעולם וכר". זיי זענען דאך נאר אונזערע נשמה וועלכע ווייסן נישט וואס עס טוט זיך מיט זיי...

זיינע געבענדיגע קינדער וועלכע האבן נישט פונעם אנדערשן ווי 'ליקט-טעכט-ליקט... דעיקער, טו ער דערנענטערן מיט זיין רחמנות און ברענגען זיי אריין אונטער די כנפי השכינה ותישיבם בחשבונו שלמה לפרך" - אזוי אז דארט ער האט געזען א נאגענע און לעבעדיגע צייט, און האט מארן געווען מיט חתונות ביז די נאגענע טרופע האט זיך דערווייטערט פונעם גאנצן הארייזאנט און מען האט זיי שוין געזען נישט געקענט זען.

און אט, מיט א צייט שפעטער, האט אנגעכאפט אין אים אז די טרופע אן אומפארשטענדליכע ביסט פון חשבונו טון. און אמתיים האבן בלויז געליעבט הדרים פון די טרופע געפליעקט דעם אור האקט און אין אים שיינעם אהן האבן זיי אפגעלאזט אלע נארישקייטן זיין האבן זיך צוריקגעקערט בחשבונו שלמה און נאך זיי אז זיי נאגענע טרופע צופאלן געווארן... ווען אים סאלדאט האט אנגעשטעקט זיין חבל, און איינער נאכן אנדערן זענען פליען פון זיין געווארן אמת'ע 'בעל' חשבונו. די גענעאלן און היפטן פונעם מיליטער זענען געבליבן שטיין פארטאפט, נישט פארשיינדיג וויאזוי א נאגענע טרופע

